

Suomen kestävän kasvun ohjelma

**Kansa-koulu 5**  
**Sosiaalialan kirjaamisosaamisen**  
**vahvistaminen yhteiskehittämällä**  
Hankesuunnitelma

Vasso Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus  
28.3.2023



Euroopan unionin rahoittama –  
NextGenerationEU

**Sisällysluettelo**

1	Hankkeen tarve.....	3
2	Kohde- ja sidosryhmät.....	4
3	Hankkeen tavoitteet.....	6
4	Toteutus ja toimenpiteet .....	6
4.1	Työpaketti 1: Tarpeiden ja tilannekuvan kerääminen ja jakaminen .....	7
4.2	Työpaketti 2: Kirjaamisosaamisen vahvistaminen .....	9
5	Vaikutukset ja vaikuttavuus .....	11
6	Hankkeen hallinnointi .....	12
6.1	Hankkeen organisoituminen .....	12
6.1.1	Hankeroolit .....	12
6.1.2	Henkilöstöressurit.....	13
6.1.3	Ohjausryhmä.....	14
6.2	Hankkeen kustannukset .....	14
6.3	Viestintä.....	15
6.4	Seuranta ja arviointi .....	17
6.5	Riskit ja niihin varautuminen .....	18

## 1 Hankkeen tarve

Sosiaalihuollon toimintaympäristö on parhaillaan suuressa muutoksessa. Hyvinvointialueiden toiminta käynnistyi vuoden 2023 alussa uudistaen sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteet ja johtamisen merkittävällä tavalla. Tämä luo uudenlaisia vaatimuksia toimintatapojen yhtenäistämiseksi, palvelujen kustannusvaikuttavalle järjestämiselle sekä henkilöstön osaamiselle. Samanaikaisesti Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston käyttöönotto ja kirjaamisen kehittämistä ohjaavat lakimuutokset tuovat uudistusvaatimuksia jokaisen sosiaalihuollon ammattilaisen kirjaamiskäytäntöihin.

Palvelukokonaisuuksien johtaminen ja vaikuttavuuden seuraaminen edellyttävät ajantasaista, oikea-aikaista ja aidosti käytettävissä olevaa tietoa päätöksenteon ja työskentelyn tueksi. Sosiaalipalveluissa syntyvä asiakastieto ja sosiaalihuollossa työskentelevien ammattilaisten kirjaamisosaaminen ovat avainasemassa tässä kokonaisuudessa.

Sote-integraation toteutuessa sosiaalihuollon asemaan tulee kiinnittää erityistä huomiota. Sosiaalialan työn sisältöjä tulee jatkossa avata ja tehdä näkyvämmiksi sekä ymmärrettävämmiksi. Kehittämistyössä tulee huomioida sosiaalialan erityispiirteet, kuten moninaisuus, laaja-alaisuus, etiikka ja harkintavalta.

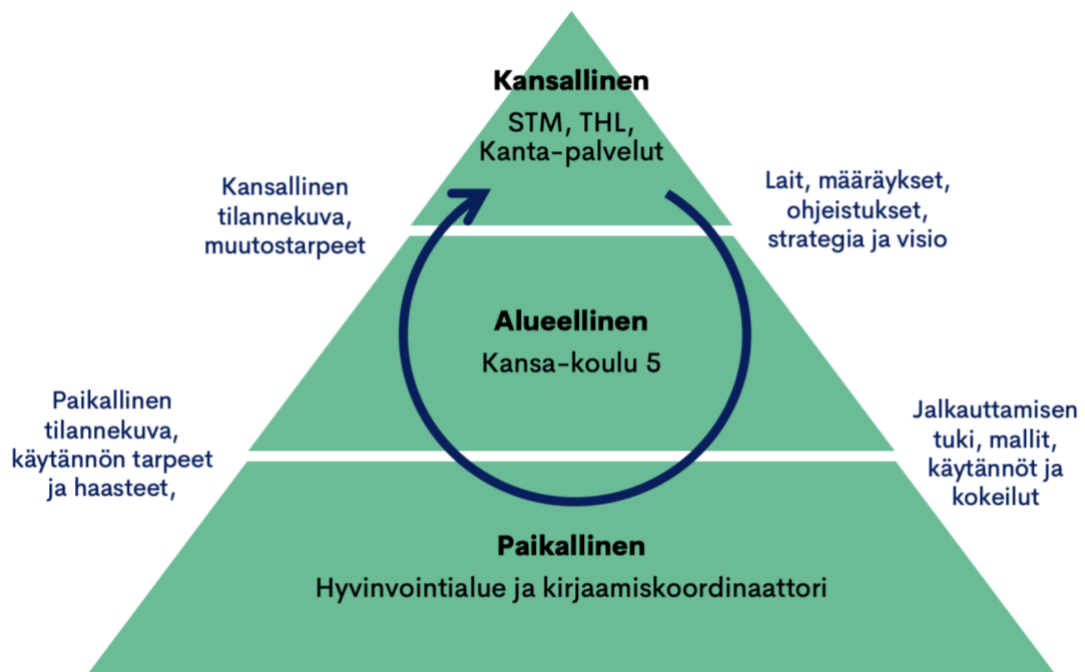
Sosiaalipalvelujen toiminnallisen kehittämisen tulee kulkea rinnakkain sosiaalialan tiedontuotannon ja tiedonhallinnan kehittämisen kanssa. Sosiaalihuollon kirjaamisen erityispiirteet, kuten kirjaamisen kertomuksellisuuden suhde rakenteisuuteen, on pystyttävä huomioimaan entistä paremmin. Sosiaalihuollon tiedontuotannon tulee jatkossa noudattaa kansallisia ohjeita ja määräyksiä sekä vastata hyvinvointialueiden omiin toiminnan kehittämisen vaatimuksiin. Nämä edellyttävät organisaatioilta osaamisen jatkuvaa kehittämistä ja päivittämistä.

Sekä hyvinvointialueet että sosiaalihuollon yksityiset palveluntuottajat ovat valmistautuneet sote-integraatioon ja Kanta-palvelujen käyttöönottoon vaihtelevasti. Osaamista ja osaamisen tukea tarvitsevat sekä johtajat, esihenkilöt että työntekijät. Eri rooleissa työskenteleviltä ammattilaisilta vaaditaan erilaista osaamista ja jokaisen tulee ymmärtää muutosten syyt ja vaikutukset, mutta kehittäminen ei voi kohdentua yksilöihin.

Vuoden 2023 alusta alkaen hyvinvointialueet muuttavat kirjaamisen ja sosiaalihuollon tiedonhallinnan kehittämisen toimintaympäristöjä oleellisesti ja vuodesta 2024 alkaen tapahtuva Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston liittymis- ja tallentamisvelvollisuus tuovat historiallisia muutoksia sosiaalihuollon kirjaamisen käytäntöihin ja vaatimuksiin. Muutokset eivät tapahdu ilman, että hyvinvointialueet kantavat muutosvastuun organisaatioina ja rakenteet läpileikkaavina.

## 2 Kohde- ja sidosryhmät

Kansa-koulu 5 -hankkeessa kirjaamisen kehittäminen nähdään kolmitasoisena toimintana. Kirjaamisen kehittämisessä toimitaan kansallisella, alueellisella yhteistyötasolla ja paikallisella hyvinvointialueetasolla, joille myös kohderyhmät sijoittuvat. Hankkeen onnistuminen edellyttää aktiivista ja vastavuoroista yhteistyötä ja Kansa-koulu 5 -hanke asemoituuikin entistä selkeämmin kansallisten viranomaistahojen ja hyvinvointialueiden väliin verkostoiden, verkostoituen ja jalkauttaen.



Kuva 1. Kansa-koulu 5 -hankkeessa tehtävän kehittämistyön tasot

### Kansallinen taso

Kansallisella tasolla kirjaamisen kehittämisen vastuu on Sosiaali- ja terveysministeriöllä, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksella sekä Kelan Kanta-palveluilla. THL:n Tieto ja tiedonhallinta -yksikkö sekä rakenteisen kirjaamisen tuen projekti ovat hankkeelle merkittäviä yhteistyökumppaneita. Hankkeen käyttämien tietosisältöjen ajantasaisuuden ja oikeellisuuden varmistamiseksi hanke tekee yhteistyötä THL:n asiantuntijoiden kanssa. Tiivis yhteistyö on tarpeen, jotta voidaan varmistaa, että hankkeella on käytettävissään uusimmat sosiaalihuollon palvelutuotannon toiminnallisiin määrittelyihin, asiakastietomalliin ja sosiaalihuollon asiakastiedon kirjaamisessa käytettäviin luokituksiin liittyvät määrittelyt ja ohjeet kaksikielisinä.

Yhteistyö Kelan Kanta-palvelujen ja Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston suunnittelun palvelujen kanssa on tärkeää esimerkiksi arkiston käyttöönottoihin ja tukeen liittyvissä asioissa, sillä hanke tarvitsee käyttöönsä uusimmat toiminnallisuuksia koskevat koulutusmateriaalit kaksikielisinä.

STM linjaa ja tukee sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta erilaisilla ohjelmilla ja niihin liittyvillä valtioavustuksilla. Näitä ovat muun muassa Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelma, Toivo-ohjelma sekä Suomen kestävä kasvun ohjelma. Kirjaamisen kehittäminen on yksi keino parantaa palvelujen laatua ja vaikuttavuutta, ja siksi hankkeen tekemä valtakunnallinen, sisällöllinen yhteistyö edellä mainittujen ohjelmien kanssa on oleellista.

## **Alueellinen taso**

Kirjaamiskäytäntöjen kehittämisen osalta hyvinvointialueilla tulee ottaa käyttöön kansallisia kirjaamisen ohjeita. Alueellisella tasolla toimijoina ovat esimerkiksi useampi hyvinvointialue yhdessä tai YTA-alue, joilla voi olla kirjaamisen kehittämisen yhteistyötä. Alueellisen tason tavoitteena on hyvinvointialueiden välinen yhteistyö ja vertaistuki, joiden koordinaatiota Kansa-koulu 5 -hanke tukee. Lisäksi kaksikielisten alueiden kanssa tehdään yhteistyötä ruotsinkielisen kirjaamisosaamisen kehittämiseksi.

## **Paikallinen taso**

Paikallisella tasolla kirjaamista kehitetään yksittäisellä hyvinvointialueella, jolla kehittämisestä vastaa kirjaamiskoordinaattori yhdessä hyvinvointialueen muiden kirjaamisen kehittämisestä vastaavien tahojen kanssa. Oleellinen osa kirjaamiskäytäntöjen kehittämistä ovat myös esihenkilöt sekä Kansa-koulu-hankkeiden valmentamat kirjaamisasiantuntijat, jotka edesauttavat kirjaamiskäytäntöjen juurtumista.

Kirjaamiskoordinaattorilla tarkoitetaan Kestävän kasvun ohjelman hankkeessa toimivaa tai muutoin hyvinvointialueella nimettyä sosiaalihuollon kirjaamisen koordinaattoria (avainhenkilö). Kirjaamisasiantuntijalla tarkoitetaan hyvinvointialueilla tai yksityisissä organisaatioissa toimivia henkilöitä, joka on suorittanut jonkin Kansa-koulu-hankkeen järjestämän kirjaamisasiantuntijavalmennuksen (aiemmin kirjaamisvalmentajat).

Kansa-koulu 5 -hankkeen kehittämistyön onnistuminen edellyttää kiinteän yhteyden rakentamista kirjaamiskoordinaattoreihin ja muihin hyvinvointialueilla toimiviin kirjaamisen avainhenkilöihin. Yhteistyön luominen hankekehittämisen ja alueille muodostuvien kehittämisrakenteiden välille on kirjaamisosaamisen jatkuvuuden turvaamisen kannalta oleellista. Yhteistyön avulla voidaan välttyä päällekkäiseltä työltä sekä varmistaa että hankkeessa ja alueilla tehdään samansuuntaista ja toisiaan tukevaa kehittämistyötä.

Hyvinvointialueiden tarpeet ohjaavat hankkeessa tehtävää sisällöntuotantoa. Lisäksi hanke voi edesauttaa alueellisesti ja paikallisesti esille nousevien ongelmakohtien tuomista kansallisen tason käsittelyyn. Sosiaalialan osaamiskeskusverkosto mahdollistaa laajan yhteistyön hyvinvointialueiden kanssa osaamiskeskusalueilla. Kansa-koulu-hankkeiden toiminta-aikana laajentunutta alueellista toimijaverkostoa hyödynnetään myös tässä hankkeessa.

Ahvenanmaan maakuntahallituksesta on oltu yhteydessä Kansa-koulu-hankkeeseen rakenteisen kirjaamisen ruotsinkielisestä koulutustarpeesta, koska alueen oma asiakastietolaki ja sosiaalihuollon Kanta-palvelujen käyttöönotto ovat työn alla. Ahvenanmaan sosiaalihuollon kirjaamisen kehittämisen tarvetta arvioidaan hankkeen aikana, mutta hankkeen resurssit eivät riitä varsinaisten toimenpiteiden toteuttamiseen ilman lisärahoitusta.

## **Välilliset kohderyhmät**

Hankkeen välillisiin kohderyhmiin kuuluvat sosiaalialan koulutusorganisaatiot sekä asiakastietojärjestelmien pääkäyttäjät ja kehittäjät, jotka voivat hyödyntää hankkeen tuottamaa materiaalia omassa työssään. Välilliseksi kohderyhmäksi mielletään myös muut sosiaalialan kehittämishankkeet ja toimijat, joiden kehittämistoiminta kohdentuu kirjaamisen käytäntöihin.

Laajasti ymmärrettynä Kansa-koulu 5 -hankkeen kohderyhmää ovat sosiaalialan suomen- ja ruotsinkielinen henkilöstö sekä julkisissa että yksityisissä organisaatioissa.

Laajimman välillisen kohderyhmän muodostavat sosiaalihuollon asiakkaat eli kansalaiset, joiden tietoja kirjataan sosiaalihuollossa entistä asiakaslähtöisemmin.

Kansa-koulu-hankkeissa on systemaattisesti kerätty kohderyhmien tarpeita ja arviointitietoa aiemmasta toiminnasta. Nämä koosteet ja tulevassa hankkeessa kerättävä uusi tarve- ja arviointitieto ohjaavat hankkeen suunnittelua ja toteutusta myös jatkossa. Kansa-koulu III ja 4.0 -hankkeiden järjestämiin asiantuntijavalmennuksiin osallistuneista ammattilaisista on kerätty mittava aineisto, jota voidaan hyödyntää eri kehittämis- ja tutkimustarkoituksiin. Tarkoituksenmukaista yhteistyötä pyritään hyödyntämään jatkossakin esimerkiksi koulutusorganisaatioiden kanssa.

### 3 Hankkeen tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on edistää sosiaalihuollon kirjaamisen kehittämisrakenteiden muodostumista yhteistyössä kansallisten toimijoiden ja hyvinvointialueiden kanssa.

Hankkeen toiminta jakautuu kahteen työpakettiin ja toteutuu yhteiskehittämisen keinoin sekä kansallisella, alueellisella että paikallisella hyvinvointialueetasolla.

- 1. Luodaan pysyviä toimintamalleja kirjaamisen kehittämiseen yhteiskehittämällä kansallisten toimijoiden ja hyvinvointialueiden kanssa.*
- 2. Jalkautetaan kansallisia kirjaamisen ohjeita ja määräyksiä. Hyvinvointialueille muodostuu kirjaamisen kehittämisen rakenteita sekä kehittämistä ja oppimista tukevia verkostoja.*

Pidemmällä aikavälillä Kansa-koulu-hankkeissa ja sosiaalialan osaamiskeskuksissa tehtävä kehittäminen tähtää tavoitetilään, jossa kirjaamiskäytäntöjen soveltaminen ja kehittäminen ovat jatkuvaa, tavoitteellista sekä systemaattista toimintaa kaikissa sosiaalihuollon organisaatioissa. Tarkoituksena on, että kehittämis työ on valtakunnallisesti yhtenäistä, mutta kehittämisessä huomioidaan hyvinvointialueiden erilaisuus.

### 4 Toteutus ja toimenpiteet

Kansa-koulu 5 -hankkeen toimenpiteet kohdistetaan Suomen kestävän kasvun ohjelman pilarin 4, Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuuden vahvistaminen ja kustannusvaikuttavuuden lisääminen, investointiin 3, Vahvistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta tukevaa tietopohjaa ja vaikuttavuusperusteista ohjausta.

Toimenpiteet	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
Suunnittelu ja järjestäytyminen	x	x			
Yhteiskehittäminen, kokeilut ja pilotointi	x	x	x	x	x
Rakenteiden juurruttaminen alueille				x	x
Hankkeen päättäminen					x

*Taulukko 1. Toimenpiteiden aikataulusuunnitelma.*

## 4.1 Työpaketti 1: Tarpeiden ja tilannekuvan kerääminen ja jakaminen

### Tavoitteet

Työpaketin tavoitteena on yhteiskehittää pysyviä toimintamalleja sekä kansallisten toimijoiden, hyvinvointialueiden että yksityisten sosiaalihuollon organisaatioiden kanssa.

Työpaketissa kerätään palvelunjärjestäjien ja -tuottajien kirjaamisen kehittämiseen liittyviä tarpeita sekä kehittämistyön tilannekuvaa. Tieto ohjaa työpaketin 2 toimenpiteitä. Samalla kootaan yhteen ja jaetaan eteenpäin alueilla muodostuvia kehittämistyön hyviä käytäntöjä.

Tavoitteena on edistää sosiaalihuollon kirjaamisen kehittämisen kiinnittymistä osaksi sosiaalihuollon yleisen kehittämisen ja valvonnan rakenteita.

### Toimenpiteet

#### a. Kansallisen projektiryhmän toteutus

Projektiryhmässä tiivistetään ja keskitetään kirjaamisen kehittämisen kansallista yhteistyötä sekä yhteensovitetaan kansallisten kirjaamisen kehittämisen toimijoiden rooleja.

Ryhmään kutsutaan mukaan edustajat Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitokselta ja Kelan Kanta-palveluista. Tarvittaessa ryhmää voidaan täydentää.

Ryhmä toimii myös tiedonvaihdon kanavana ja tukee osallistuvien toimijoiden keskinäistä viestintä- ja tapahtumayhteistyötä.

### Tuotokset

- Ryhmä on muodostettu ja sille on luotu digitaalinen työskentelytila sekä vakiintuneet työtavat hankekaudelle
- Kansa-koulun rooli on määritelty suhteessa sosiaalihuollon kirjaamisen kehittämisen kokonaisuuteen, kansallisten toimijoiden toteuttaman koulutusmateriaalin tuottamiseen ja THL:n kirjaamisen kehittämistä edistävään kansalliseen verkostoon
- Työpaketin 2 toimenpiteiden painopisteitä ohjaavat periaatteet on tunnistettu

### Mittarit

- Tapaamisten määrä
- Osallistujien itsearviointi työskentelyn hyödyllisyydestä

#### b. Hyvinvointialueiden avainhenkilöverkoston järjestäminen

Kutsutaan hyvinvointialueiden sosiaalihuollon kirjaamista kehittäväksi avainhenkilöiksi eli kirjaamiskoordinaattorit tai muut alueilla kirjaamisen kehittämistä edistävät henkilöt yhteiseen työskentelyyn, jossa mahdollistetaan vertaistuki, yhdessä oppiminen sekä hyvien käytäntöjen jakaminen.

Työskentelyn aiheet valitaan niin, että ne tukevat hankkeen tavoitteita ja hyvinvointialueiden kirjaamiskäytäntöjen kehittämistä.

Työskentelyä tuetaan hyvinvointialuekohtaisissa ja hyvinvointialuerajat ylittävissä tapaamisissa.

**Tuotokset**

- Ryhmä on muodostettu ja sille on luotu digitaalinen työskentelytila sekä vakiintuneet työtavat hankekaudelle
- Hyvinvointialueiden kirjaamisen kehittämisen nykytila, keskeiset toimijat ja kehittämistarpeita on tunnistettu
- Työpakettin 2 toimenpiteiden painopisteitä määrittävät tarpeet on tunnistettu

**Mittarit**

- Toimintaan osallistuneiden avainhenkilöiden määrä ja hyvinvointialueiden kattavuus
- Tapaamisten, työpajojen ja osallistujien määrä
- Osallistujien itsearviointi työskentelyn hyödyllisyydestä

**c. Yksityisten toimijoiden työryhmän järjestäminen**

Kootaan yhteen sosiaalihuollon yksityisten palveluntuottajien kirjaamisen kehittämisen verkosto yhdessä Hyvinvointiala HALI ry:n kanssa.

Tavoitteena on koota tietoa siitä, millaista tukea yksityiset palveluntuottajat tarvitsevat kirjaamisosaamisen kehittämiseen ja miten Kansa-koulu 5 -hanke voi olla tässä tukena.

**Tuotokset**

- Ryhmä on muodostettu ja sille on luotu digitaalinen työskentelytila sekä vakiintuneet työtavat hankekaudelle
- Yksityisten toimijoiden kirjaamisosaamisen nykytilasta on kerätty tietoa
- Työpakettin 2 toimenpiteiden painopisteitä määrittävät tarpeet on tunnistettu

**Mittarit**

- Osallistujien palvelutehtäväkohtainen kattavuus
- Tapaamisten ja osallistujien määrä
- Osallistujien itsearviointi työskentelyn hyödyllisyydestä

**d. Kansalliseen kirjaamisen kehittämistä edistävään verkostoon osallistuminen**

Osallistutaan Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kansallisen kirjaamisen kehittämistä edistävän verkoston toimintaan ja verkostossa tapahtuvaan tiedonvaihtoon

Jaetaan verkoston käyttöön Kansa-koulu 5 -hankkeen omista verkostoista ja työryhmistä koottua tietoa, kuten esimerkiksi jalkauttamissuunnitelmia, koulutusmateriaaleja sekä esimerkkitaapauksia

Kansa-koulu-hankkeet ovat olleet edelläkävijä kirjaamisosaamisen juurruttamisessa, ja kirjaamisasiantuntijatoiminnan mallinnus voi hyödyttää myös terveydenhuollon kirjaamisosaamisen kehittämistä.

**Tuotokset**

Hankkeen verkoston käyttöön jakamat materiaalit

**Mittarit**

Jaettujen materiaalien määrä



## 4.2 Työpaketti 2: Kirjaamisosaamisen vahvistaminen

### Tavoitteet

Työpaketin 2 tavoitteena on jalkauttaa kansallisia kirjaamisen ohjeita ja määräyksiä sekä tukea kirjaamisen kehittämisen rakenteiden muodostumista sosiaalihuollon organisaatioissa.

Tavoitteena on, että sosiaalihuollon organisaatioissa toimii osaavia ja aktiivisia sosiaalihuollon kirjaamisasiantuntijoita, joilla on käytössään riittävästi laadukasta tukimateriaalia sekä ajantasaista tietoa sosiaalihuollon kirjaamisen ja tiedonhallinnan teemoista.

Lisäksi tavoitteena on, että hyvinvointialueiden kirjaamiskoordinaattorit tai muut hyvinvointialueilla työskentelevät kirjaamisen kehittämisen avainhenkilöt tunnistavat ja onnistuvat kokoamaan yhteen oman alueensa kirjaamisasiantuntijat.

Toimenpiteissä otetaan huomioon sosiaalihuollon organisaatioiden tarpeiden mukaan myös kaksikielisyys sekä alueen koulutusorganisaatiot. Tavoitteisiin pääseminen edellyttää tiivistä yhteistyötä hankehenkilöstön ja hyvinvointialueiden keskeisten kirjaamista kehittävien toimijoiden (kirjaamiskoordinaattorit, muut avainhenkilöt) välillä sekä sosiaalihuollon organisaatioissa työskentelevien esihenkilöiden sitoutumista kirjaamisen kehittämiseen.

### Toimenpiteet

#### a. Kirjaamisasiantuntijavalmennusten järjestäminen

Järjestetään sosiaalihuollon kirjaamisasiantuntijavalmennusta digitaalisella oppimisolustalla 700:lle sosiaalihuollon ammattilaiselle syyskaudella 2023 ja alkuvuodesta 2024. Päivitetään valmennusten oppimateriaalia ajan tasalle kohderyhmien tarpeiden mukaan. Valmennusta tarjotaan suomeksi sekä ruotsiksi.

#### Tuotokset

- Kirjaamisasiantuntijavalmennus
- Valmistuneet sosiaalihuollon kirjaamisasiantuntijat

#### Mittarit

- Valmistuneiden kirjaamisasiantuntijoiden määrä ja alueellinen kattavuus
- Valmennuksen osallistujilta kerätty oppimisen itsearviointi

#### b. Valmennettujen kirjaamisasiantuntijoiden tukeminen

Tuotetaan sosiaalihuollon organisaatioilta työpaketissa 1 kerättyjen tarpeiden pohjalta avointa valmennus- ja tukimateriaalia, jota valmenneet sosiaalihuollon kirjaamisasiantuntijat voivat hyödyntää työssään.

Tarjotaan sosiaalihuollon kirjaamisasiantuntijoille ajantasaista tietoa sosiaalihuollon kirjaamisen ja tiedonhallinnan kentältä. Tuetaan kirjaamisasiantuntijoiden työtä välillisesti viestimällä kirjaamisasiantuntijoiden esihenkilöille kirjaamisen kehittämisen tärkeydestä.

#### Tuotokset

- Ajantasaista valmennus- ja tukimateriaalia sosiaalihuollon kirjaamisasiantuntijoille
- Kirjaamisasiantuntijoiden esimiehille suunnatut viestintätoimet

- Kirjaamisiasiantuntijoille tuotetut uutiskirjeet

#### **Mittarit**

- Avoimen valmennus- ja tukimateriaalin lataus- ja katselumäärät
- Kirjaamisiasiantuntijoiden esihenkilöille suunnattujen viestintätoimien tavoitavuus
- Kirjaamisiasiantuntijoille tuotettujen uutiskirjeiden määrät ja tavoitavuus

#### **c. Kirjaamisen peruspaketin tuottaminen, pilotointi ja julkaisu**

Laaditaan sosiaalihuollon kirjaamisen peruspaketti, joka on hyödynnettävissä sosiaalihuollon organisaatioiden perehdytys- ja koulutusmateriaalina. Peruspaketin suunnittelussa huomioidaan Kansa-koulu 4.0 ja 5 -hankkeiden aikana avainhenkilöverkostolta ja yksityisiltä sosiaalihuollon organisaatioilta kerätyt tarpeet.

Pilotoidaan peruspakettia sosiaalihuollon organisaatioiden kanssa digitaalisella oppimisalustalla. Jaetaan peruspaketin materiaalit sosiaalihuollon organisaatioiden käyttöön hankkeen verkkosivuilla. Peruspaketti tarjoaa sosiaalihuollon organisaatioissa työskenteleville ammattilaisille mahdollisuuden perehtyä sosiaalihuollon kirjaamisen keskeisiin asiasisältöihin nopeasti ja helposti.

#### **Tuotokset**

Sosiaalihuollon kirjaamisen peruspaketti

#### **Mittarit**

- Pilotoinnista ja käyttäjätestauksesta kerätty palaute
- Avainhenkilöverkostolta ja yksityisten toimijoiden työryhmältä saadut palautteet
- Käyttäjiltä kerätyt palautteet

#### **d. Kirjaamiskoordinaattorien tukeminen**

Tuetaan hyvinvointialueita kirjaamisen kehittämisessä tekemällä yhteistyötä hyvinvointialueille palkattujen kirjaamiskoordinaattorien kanssa. Hanke auttaa kirjaamiskoordinaattoreita hyvinvointialueilla toimivien kirjaamisiasiantuntijoiden tunnistamisessa ja yhteen kokoamisessa.

Mikäli kirjaamiskoordinaattorin rekrytointi on hyvinvointialueella kesken, tehdään yhteistyötä Kansa-koulu-hankkeissa aiemmin tunnistettujen ja hyvinvointialueella työskentelevien sosiaalihuollon kirjaamisen kehittämisen avainhenkilöiden kanssa.

Jaetaan hankkeen olemassa olevaa materiaalia, hankkeen järjestämistä työpajoista ja verkostoista saatua tietoa sekä hankkeen tuotoksia hyvinvointialueiden käyttöön.

#### **Tuotokset**

- Hankkeen tuella alueille muodostuneet kirjaamisiasiantuntijaverkostot

#### **Mittarit**

- Alueiden käyttöön siirretyt alueelliset kirjaamisiasiantuntijarekisterit
- Alueilla muodostuneet kirjaamisiasiantuntijaverkostot

## 5 Vaikutukset ja vaikuttavuus

Hankkeen työpaketeissa syntyy tuotoksia, joiden vaikutukset on esitelty taulukossa 2. Lyhyen hankeajan ja toimenpiteiden laajuuden vuoksi vaikutukset ovat todennettavissa pidemmällä aikavälillä.

Työpaketit	Tuotokset	Vaikutukset
Työpaketti 1: Tarpeiden ja tilannekuvan kerääminen ja jakaminen	<p>Projektiryhmä, avainhenkilöverkosto ja yksityisten toimijoiden projektiryhmä on muodostettu ja niille on luotu digitaalinen työskentelytila sekä vakiintuneet työtavat hankekaudelle</p> <p>Kansa-koulun rooli on määritelty suhteessa sosiaalihuollon kirjaamisen kehittämisen kokonaisuuteen, kansallisten toimijoiden toteuttaman koulutusmateriaalin tuottamiseen ja THL:n kirjaamisen kehittämistä edistävään kansalliseen verkostoon</p> <p>Hyvinvointialueiden kirjaamisen kehittämisen nykytila, keskeiset toimijat ja kehittämistarpeita on tunnistettu</p> <p>Yksityisten toimijoiden kirjaamisosaamisen nykytilasta on kerätty tietoa</p> <p>Työpaketin 2 toimenpiteiden painopisteitä ohjaavat periaatteet on tunnistettu</p> <p>Työpaketin 2 toimenpiteiden painopisteitä määrittävät tarpeet on tunnistettu</p> <p>Hankkeen kansallisen kirjaamisen kehittämistä edistävän verkoston käyttöön jakamat materiaalit</p>	<p>Kirjaamiskäytäntöjen kansallinen kehittäminen etenee strategisesti toimijoiden yhteistyönä.</p> <p>Sosiaalihuollon kirjaamisen erityisyys huomioidaan sote-kehittämisessä.</p> <p>Sosiaalihuollon reaaliaikaista, laadukasta ja luotettavaa asiakastietoa hyödynnetään palvelujärjestelmien arvioinnissa, tutkimuksessa ja valvonnassa kansallisesti.</p>
Työpaketti 2: Kirjaamisosaamisen vahvistaminen	<p>Kirjaamisasiantuntijavalmennus</p> <p>Valmistuneet sosiaalihuollon kirjaamisasiantuntijat</p> <p>Ajantasaista valmennus- ja tukimateriaalia sosiaalihuollon kirjaamisasiantuntijoille</p> <p>Kirjaamisasiantuntijoiden esimiehille suunnatut viestintätoimet</p> <p>Kirjaamisasiantuntijoille tuotetut uutiskirjeet</p> <p>Sosiaalihuollon kirjaamisen peruspaketti</p>	<p>Kirjaamiskäytäntöjen soveltaminen, kehittäminen ja koulutus ovat jatkuvaa, tavoitteellista ja systemaattista toimintaa kaikissa sosiaalihuollon organisaatioissa.</p> <p>Sosiaalihuollon erityispiirteet huomioidaan hyvinvointialueiden johtamisessa ja kehittämistoiminnassa.</p>

	Hankkeen tuella alueille muodostuneet kirjaamisasiantuntijaverkostot	<p>Sosiaalihuollon reaaliaikaista, laadukasta ja luotettavaa asiakastietoa hyödynnetään johtamisessa, suunnittelussa, kehittämisessä ja valvonnassa alueellisesti.</p> <p>Sosiaalialan työ on läpinäkyvää asiakkaalle.</p>
--	--	--

*Taulukko 2. Hankkeen työpaketit, tuotokset ja vaikutukset.*

## 6 Hankkeen hallinnointi

### 6.1 Hankkeen organisoituminen

Hankkeen hallinnoijana toimii Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy VASSO Ab, jonka toimitusjohtaja toimii hankkeen vastuuhenkilönä. Vastuuhenkilö valvoo hallinnoijan edustajana hankkeen toteutusta, vastaa hankkeen toimintaedellytyksistä sekä neuvottelee hankkeen rahoitukseen liittyvistä kysymyksistä rahoittajan kanssa. Vastuuhenkilö vastaa hankejohtajan rekrytoimisesta ja toimii tämän esihenkilönä.

Hankkeen osatoteuttajia ovat

- Ab Det finlandssvenska kompetenscentret inom det sociala området FSKC
- Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus ISO
- Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Socom Oy
- Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Koske
- Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan osaamiskeskus SONet BOTNIA
- Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Poske
- Päijät-Hämeen ja Itä-Uudenmaan sosiaalialan osaamiskeskus Verso
- Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus Socca (sisältäen Keski- ja Länsi-Uudenmaan (Sosiaalitalo) ja Itä-Uudenmaan (Verso) alueen kehittämisen
- Sosiaalialan osaamiskeskus Pirkanmaalla, Kanta-Hämeessä ja Satakunnassa Pikassos Oy

Hankkeen hallinnoijan ja osatoteuttajien tehtävät ja vastuut määritellään tarkemmin hankkeen alkaessa tehtävässä yhteistyösopimuksessa, joka tehdään rahoittajan ohjeiden mukaisesti.

#### 6.1.1 Hankeroolit

Hankehallinto koostuu osa-aikaisesta hankejohtajasta ja viestintäkoordinaattorista. Muu hankeverkosto koostuu hankkeen aluekoordinaattoreista, jotka työskentelevät sosiaalialan osaamiskeskuksissa. Hankkeen operatiivisesta toteuttamisesta vastaa koko hankeverkosto.

#### **Hankejohtaja**

- vastaa hankkeen johtamisesta ja hanketyön valtakunnallisesta koordinaatiosta
- toimii yhteyshenkilönä rahoittajaan ja vastaa hankkeen toiminnallisesta raportoinnista
- vastaa hankkeen viestinnästä yhdessä viestintäkoordinaattorin ja muun hankeverkoston kanssa

### Viestintäkoordinaattori

- vastaa hankkeen viestintäsuunnitelmasta ja sen toimeenpanosta yhdessä hankejohtajan ja muun hankeverkoston kanssa
- vastaa hankkeen omista viestintäkanavista ja tuottaa viestintämateriaaleja koko hankeorganisaation käyttöön muun hankeverkoston kanssa sovitulla tavalla
- osallistuu viestinnän osalta hankkeen toimenpiteiden suunnitteluun ja toteuttamiseen, kuten kansallisessa kirjaamisen kehittämistä edistävässä verkostossa Kansa-koulun rooli on määritelty

### Hankeverkosto

- osallistuu kirjaamisen kehittämistä edistävän verkoston toimintaan
- suunnittelee ja toteuttaa yhdessä verkoston kanssa toimenpiteitä, jotka tukevat valtakunnallisia tavoitteita
- toimii yhteistyössä hankkeen toteutusta ohjaavien viranomaisten ja muiden sidosryhmien kanssa
- pyrkii tiiviiseen yhteistyöhön hyvinvointialueiden kirjaamiskoordinaattoreiden ja muiden kirjaamisen kehittämisen avainhenkilöiden kanssa
- seuraa omalta osaltaan sosiaalihuollon tiedonhallintaa koskevaa valtakunnallista ja alueellista kehittämistyötä ja nostaa verkoston tietoon kirjaamisen kehittämistarpeita
- raportoi omasta toiminnastaan hankeraportointia varten
- muut erikseen määritellyt tehtävät

#### 6.1.2 Henkilöstöresurssit

Hanke on sosiaalialan osaamiskeskusverkoston viides sosiaalihuollon kirjaamiseen keskittyvä kehittämissanke. Kehittämisen jatkuvuuden takaamiseksi hankkeessa hyödynnetään aiemmissa hankkeissa työskennelleitä osaamiskeskusten työntekijöitä.

Hankkeelle varataan osaamiskeskusten omien substanssiasiantuntijoiden työaikaresurssia ja hanketyöntekijöiden erityisosaamista hyödynnetään kattavasti. Mahdollisten uusien asiantuntijoiden rekrytoinnissa hyödynnetään osaamiskeskusten koko maan kattavaa ja eri toimijoihin ulottuvaa verkostoa. Näin voidaan turvata hankkeen laaja-alainen osaaminen. Hankkeen henkilötyökuukausien jakautumista kuvataan taulukossa 3.

Vastuualue	Hankerooli	Htkk
Hankkeen taloudellinen ja toiminnallinen johtaminen sekä viestinnän toteutus	Hankejohtaja ja viestintäkoordinaattori	19,5
Työpaketit	Aluekoordinaattorit	112,5
<b>Yhteensä</b>		<b>132,0</b>

*Taulukko 3. Hankkeen henkilötyökuukausien jakautuminen.*

Hanketyöskentelyssä hyödynnetään digitaalista oppimisalustaa ja etäyhteyksiä. Hankkeen työntekijät sijoittuvat eri osaamiskeskukseen, joista kukin vastaa tarkoituksenmukaisesti henkilöstöresurssin riittävydestä, työtiloista, työvälineistä ja muista kustannuksista.

### 6.1.3 Ohjausryhmä

Hankkeelle perustettava ohjausryhmä on hankkeen päätöksentekuelin. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimii hallinnoivan osaamiskeskuksen johtaja. Ohjausryhmässä on edustus jokaisesta sosiaalialan osaamiskeskuksista, STM:stä, THL:n Tieto ja tiedonhallinnan ohjaus -yksiköstä ja Hyvinvointivaltion tutkimus ja uudistaminen -yksiköstä sekä Kelan Kanta-palveluista. Lisäksi ohjausryhmään kutsutaan edustajat sosiaalityön yliopistoverkostosta (SOSNET), ammattikorkeakouluista, toisen asteen oppilaitoksista, Hyvinvointialojen liitosta sekä sosiaalialan järjestöistä. Tarvittaessa ohjausryhmää voidaan täydentää tai kutsua asiantuntijoita kokouksiin kuultavaksi.

#### Ohjausryhmän tehtävät

- seurata, arvioida ja ohjata hankkeen toimintaa ja tavoitteiden toteutumista
- seurata hankkeen talouden toteutumista
- käsitellä hankkeen kirjalliset ja rahoittajalle toimitettavat muutoshakemukset (hankkeen kustannukset/kustannusarvio, tavoitteet, sisältö, toteuttamisaikataulu, avustuksen käyttötarkoitus, hankesuunnitelma, osallistujatahot)
- käsitellä valtionavustuspäätöksessä hyväksytyyn kustannusarvioon kustannuslajikohtaiset muutokset, jotka eivät ylitä kokonaisuudessaan kymmentä prosenttia (10 %) kokonaiskustannuksista
- hyväksyä hankkeessa tehtävä hankinnat, jotka ylittävät pienhankintarajan
- käsitellä maksatushakemus ennen rahoittajalle lähettämistä
- käsitellä rahoittajan edellyttämät raportit
- hyväksyä hankkeen tuotokset.

## 6.2 Hankkeen kustannukset

Kansa-koulu 5 -hankkeen toimenpiteet kohdistetaan Suomen kestävän kasvun ohjelman pilarin 4, Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuuden vahvistaminen ja kustannusvaikuttavuuden lisääminen, investointiin 3, Vahvistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta tukevaa tietopohjaa ja vaikuttavuusperusteista ohjausta.

Hankkeen talousarvio on 1 300 000 € (hankehakemuksen liite 3). Haettava valtionavustus on 100 % kokonaiskustannuksista. Jokaiseen sosiaalialan osaamiskeskukseen rekrytoidaan hankkeen toimenpiteitä toteuttava aluekoordinaattori. Hankehallinnoja vastaa ostopalvelujen hallinnoinnista. Osatoteuttajien kustannusten jakautuminen on kuvattu taulukossa 4.

Hankkeen toteuttajat	% osuus	Kustannukset €
Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus VASSO	21	164 400

Det finlandssvenska kompetenscentret inom det sociala området FSKC	9	74 900
Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus ISO	9	72 400
Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Socom	3	27 200
Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Koske	3	27 200
Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus Socca	23	180 600
Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan osaamiskeskus SONet BOTNIA	11	90 300
Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Poske	8	63 400
Päijät-Hämeen ja Itä-Uudenmaan sosiaalialan osaamiskeskus Verso	2	18 100
Sosiaalialan osaamiskeskus Kanta-Hämeessä, Pirkanmaalla ja Satakunnassa Pikassos	10	81 500
Yhteensä		800 000

Taulukko 4. Osatoteuttajien kustannuksien jakautuminen.

### 6.3 Viestintä

Viestinnän tavoitteena on tukea hankkeen työpakettien toimenpiteitä ja hankkeen tavoitteiden saavuttamista. Viestintää tehdään kohderyhmästä riippuen sekä suomeksi että ruotsiksi. Aktiivinen viestintä lisää hankkeen näkyvyyttä ja voi motivoida hankkeen toimijoita sekä yhteistyökumppaneita sitoutumaan kehittämistyöhön. Hankkeen viestinnän toteuttamisessa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että ajankohtaista tietoa on helposti saatavilla.

Hankkeelle laaditaan viestintäsuunnitelma, josta käy ilmi viestinnän kohderyhmät, viestinnän aikataulu sekä suunnitellut viestintätoimet. Kohderyhmiä ja viestinnän ydinviestejä on hahmoteltu taulukossa 5. Viestintäsuunnitelmaa tarkennetaan hankkeen toimintakauden aikana, kun hankkeen rooli on määritelty yhdessä kansallisten toimijoiden kanssa.

Työpaketti	Kohderyhmä	Tavoite	Ydinviesti
TP1	Hyvinvointialueet sekä kansalliset toimijat	Kertoa Kansa-koulu – hankkeen vahvuuksista ja tarjoutua mukaan yhteiskehittämiseen	“Kansa-koulu – hanke ja sosiaalialan osaamiskeskukset ovat ketteriä ja kokeneita kehittäjiä, jotka voivat edesauttaa

			kirjaamisen kehittämistä sosiaalialalla.”
TP1	Koko sosiaaliala	Tuoda esille, että laadukas sosiaalihuollon asiakastieto tukee johtamista ja kehittämistyötä.	“Tiedolla johtaminen on mahdollista vain laadukkaan tiedon avulla. Vain riittävä kirjaamisosaaminen voi taata laadukkaan tiedon saatavuuden.”
TP1	Koko sosiaaliala	Tuoda esiin, miten laadukas kirjaaminen voi tehdä sosiaalialan työstä läpinäkyvämpää asiakkaille.	“Eettinen ja osallistava kirjaaminen palvelevat sosiaalialan asiakkaita ja tekevät sosiaalialan työstä läpinäkyvää.”
TP2	Hyvinvointialueiden johto ja kehittäjät	Varmistaa, että sosiaalihuollon kirjaaminen erityispiirteineen tulee huomioiduksi hyvinvointialueiden johtamisessa ja kehittämistoiminnassa.	“Sosiaalihuollon kirjaaminen on oma erityinen kokonaisuutensa, joka pitää huomioida riittäväällä tavalla sote-kehittämisessä.”
TP2	Hyvinvointialueiden johto ja kehittäjät	Varmistaa, että hyvinvointialueilla osataan tunnistaa ja hyödyntää kirjaamisasiantuntijoiden osaaminen.	“Kirjaamisasiantuntijat ovat arvokkaita käsipareja hyvinvointialueiden valmistautuessa sosiaalihuollon kirjaamisen tuleviin muutoksiin.”

*Taulukko 5. Viestinnän kohderyhmiä, tavoitteita ja ydinviestejä.*

Hankkeen ensisijaisia viestintäkanavia ovat hankkeen omat verkkosivut, hankkeen uutiskirje sekä hankkeen Twitter-tili. Kohdennettua viestintää tehdään lisäksi sähköpostitse ja puhelimitse. Tärkeitä viestintäkanavia ovat myös hankkeen osatoteuttajien, yhteistyökumppaneiden ja sidosryhmien omat viestintäkanavat ja verkostot, joita pyritään hyödyntämään aktiivisen viestintäyhteistyön avulla.

Parhaan vaikuttavuuden saavuttamiseksi myös aluekoordinaattorit viestivät omilla osaamiskeskuksillaan osallistuessaan erilaisiin työryhmiin, tapahtumiin ja



kokouksiin. Viestintäkoordinaattori tukee aluekoordinaattoreita viestintään liittyvissä asioissa ja tuottaa viestintämateriaaleja aluekoordinaattoreiden tarpeiden mukaisesti.

Hanke tekee viestinnällistä yhteistyötä tulevien hyvinvointialueiden sekä THL:n ja Kelan Kanta-palvelujen kanssa, jotta kaikki toimijat voisivat tavoittaa kohderyhmänsä mahdollisimman tehokkaasti. Esimerkkinä yhteistyöstä on paitsi kansallisten toimijoiden viestien vahvistaminen, myös esimerkiksi hyvinvointialueiden kanssa mahdollisesti tehtävä yhteistyö yksityisten palveluntuottajien tavoittamiseksi.

#### 6.4 Seuranta ja arviointi

Hanketyön onnistumista ja hankkeen tavoitteiden toteutumista arvioidaan koko hankkeen toimintakauden ajan. Hankejohtaja raportoi hankkeen etenemisestä säännöllisesti kokoontuvalle ohjausryhmälle, joka seuraa, arvioi ja ohjaa hankkeen välittömien tavoitteiden ja suunniteltujen toimenpiteiden toteutumista suhteessa esitettyyn aikatauluun ja talousarvioon. Hankkeesta raportoidaan rahoittajalle voimassa olevien raportointiohjeiden mukaisesti.

Raportoinnista vastaa hanketta hallinnoiva osaamiskeskus. Osatoteuttajat toimittavat toiminta-, talous- ja työaika raportit hankehallinnoijalle, joka kokoaa ne rahoittajalle etukäteen sovituin aikaväleihin. Hanke toivoo neljän kuukauden maksatushaku- ja raportointivälejä.

Hankkeen tavoitteiden toteutumista seurataan ennalta määriteltyjen mittarien ja seurannan välineiden avulla (taulukko 6) hankehenkilöstön viikoittaisissa hankekokouksissa sekä kootummin hankkeen ohjausryhmässä. Hankkeen päättyessä ohjausryhmä ja hankehenkilöstö arvioivat yhdessä hankkeen toteutumista. Hankkeen seuranta koskeva kooste ja arvioinnin tulokset julkaistaan niiden valmistuttua Innokylän verkkopalvelussa.

Työpaketti	Mittarit	Seurannan välineet
Työpaketti 1: Tarpeiden ja tilannekuvan kerääminen ja jakaminen	<p><b>Kansallisen projektiryhmän toteutus</b></p> <p>Tapaamisten määrä</p> <p>Osallistujien itsearviointi työskentelyn hyödyllisyydestä</p> <p><b>Hyvinvointialueiden avainhenkilöverkoston järjestäminen</b></p> <p>Toimintaan osallistuneiden avainhenkilöiden määrä ja hyvinvointialueiden kattavuus</p> <p>Tapaamisten, työpajojen ja osallistujien määrä</p> <p>Osallistujien itsearviointi työskentelyn hyödyllisyydestä</p> <p><b>Yksityisten toimijoiden työryhmän järjestäminen</b></p> <p>Osallistujien palvelutehtäväkohtainen kattavuus</p>	<p>Tapahtuma- ja tilannekuvaraportointi Excel</p> <p>Itsearviointi ja osallistujien analytiikka digitaaliset työskentelytilat</p> <p>Nykytilaraportin toistaminen</p> <p>Aluekoordinaattorien säännöllinen raportointi alueellisen yhteiskehittämisen etenemisestä</p>

	<p>Tapaamisten ja osallistujien määrä</p> <p>Osallistujien itsearviointi työskentelyn hyödyllisyydestä</p> <p><b>Kansalliseen kirjaamisen kehittämistä edistävään verkostoon osallistuminen</b></p> <p>Jaettujen materiaalien määrä</p>	
<p>Työpaketti 2: Kirjaamisosamisen vahvistaminen</p>	<p><b>Kirjaamisasiantuntija-valmennusten järjestäminen</b></p> <p>Valmistuneiden kirjaamisasiantuntijoiden määrä ja alueellinen kattavuus</p> <p>Valmennuksen osallistujilta kerätty oppimisen itsearviointi</p> <p><b>Valmennettujen kirjaamisasiantuntijoiden tukeminen</b></p> <p>Avoimen valmennus- ja tukimateriaalin lataus- ja katselumäärät</p> <p>Kirjaamisasiantuntijoiden esihenkilöille suunnattujen viestintätoimien tavoitavuus</p> <p>Kirjaamisasiantuntijoille tuotettujen uutiskirjeiden määrät ja tavoitavuus</p> <p><b>Kirjaamisen peruskurssin tuottaminen, pilotointi ja julkaisu</b></p> <p>Pilotoinnista ja käyttäjätestauksesta kerätty palaute</p> <p>Avainhenkilöverkostolta ja yksityisten toimijoiden työryhmältä saadut palautteet</p> <p>Käyttäjiltä kerätyt palautteet</p> <p><b>Kirjaamiskoordinaattorien tukeminen</b></p> <p>Alueiden käyttöön siirretyt alueelliset kirjaamisasiantuntijarekisterit</p> <p>Alueilla muodostuneet kirjaamisasiantuntijaverkostot</p>	<p>Itsearviointi ja osallistujanalytiikka digitaalinen oppimisolusta</p> <p>Verkkosivu- ja uutiskirjeanalytiikka</p> <p>Palautekoonnit</p> <p>Nykytila raportin toistaminen</p>

*Taulukko 6. Hankkeen työpaketit, mittarit ja seuranta.*

## 6.5 Riskit ja niihin varautuminen

Hankkeen riskienhallintasuunnitelmassa (taulukko 7) arvioidaan hankkeeseen kohdistuvien riskien todennäköisyyttä ja vaikutuksia. Riskejä saattaa ilmaantua toimenpiteiden käynnistyessä tai edetessä, joten on tärkeää jatkaa riskien kartoitusta,

arviointia, niiden välttämistä ja toimenpiteiden suunnittelua koko hankkeen toimintakauden ajan. Jo yhden riskitekijän toteutuminen voi vaikuttaa muiden riskien äkilliseen toteutumiseen.

Riskin kuvaus	Toden- näköi- syys (1–5)	Vaiku- tus (1–5)	Riskipisteet (toden- näköisyys x vaikutus)	Toimenpiteet riskin vähentämiseksi	Vastuutaho
Hanke menettää työpanosta ja osaamista: hankehenkilöstön sairastuminen tai siirtyminen muihin tehtäviin.	5	5	25	Hankkeessa työskentelee useita asiantuntijoita, joiden työpanosta voidaan rajallisesti suunnata täydentämään puuttuvaa resurssia. Hankesuunnitelma on aikataulutettu ja sitä tarkennetaan koko hankkeen ajan niin, että seuraavat toimenpiteet ovat kirjattuna. Hankkeen toteutuksen taustalla on sosiaalialan osaamiskeskusten asiantuntijaverkosto, joka pystyy mahdollisesti minimoimaan henkilöriskejä. Hankkeen aikana huolehditaan työnantajien riittävästä tuesta työn tekemiselle.	Osatoteuttajat Hankejohtaja Hankehenkilöstö
Alueellisten kumppanien sitoutumattomuus	4	5	20	Hankkeessa arvioidaan säännöllisesti hyvinvointialueen toimijoiden rooleja suhteessa hankkeelle asetettuihin tavoitteisiin. Hankkeessa tunnistetaan, että toiminta on riippuvaista hyvinvointialueiden sitoutumisesta ja hanke pyrkii omalla toiminnallaan vahvistamaan sitoutumista.	Ohjausryhmä Hankejohtaja Hankehenkilöstö
Käytettävissä olevat resurssit suhteessa toiminta-alueen laajuuteen	4	5	20	Hanketyöntekijöiden toiminta- ja vastuualueet suunnitellaan niin, että ne ovat realistista toteuttaa. Hankkeessa hyödynnetään digitaalista oppimisalustaa ja etäyhteyksiä. Näin työajan kohdentuminen on tehokasta. Erityisosaamista hyödynnetään kattavasti, mutta suhteessa resursseihin.	Ohjausryhmä Hankejohtaja
Toimintaympäristössä tai toimijoissa tapahtuvat muutokset, jotka vievät kohderyhmien resursseja	4	5	20	Hankkeen toiminta järjestetään joustavasti suhteessa muihin toimijoihin. Hankkeen alussa tehdään tarkempia tavoitemäärityksiä, joita voidaan osin täsmentää ja rajata hankkeen toimintaympäristön mahdolliset muutokset huomioiden.	Ohjausryhmä Hankejohtaja
Budjetin ylittyminen	4	4	16	Hankkeen kustannuksista pääosa syntyy henkilöstökustannuksista, liikkumavaraa on tässä hankkeessa hyvin vähän. Budjettia seurataan jatkuvasti ja kustannuksia kerrytetään vain budjetin puitteissa.	Ohjausryhmä Hankejohtaja

Yhteistyön toimimattomuus ja ristiriidat sekä hankkeen sisällä että eri toimijatahojen välillä	3	5	15	Toimijoiden tehtävät, vastuut, yhteiset toimintatavat ja tavoitteet sovitaan selkeästi. Tiedonkulkuun kiinnitetään erityistä huomiota. Keskusteluilmapiiri pyritään pitämään avoimena, vuorovaikutteisena, kaikkia osapuolia kuulevana ja arvostavana. Hanke pohjautuu jo pitkään toteutuneeseen ammatilliseen yhteistyöhön keskeisten toimijoiden kanssa.	Ohjausryhmä Hankejohtaja Hankehenkilöstö
Viestintä ei tavoita kohderyhmiä	3	4	12	Hankkeen alkaessa määritellään viestinnän tavoitteet, keskeiset kohderyhmät ja kanavat. Tiedotuksessa hyödynnetään laajasti eri viestintäkanavia sekä osaamiskeskusten ja muiden yhteistyökumppaneiden olemassa olevia viestintäkeinoja ja yhteystietoja.	Ohjausryhmä Hankejohtaja Hankehenkilöstö  Viestintäkoordinaattori
Osaamisen puutteet, substanssin asiantuntijoita ei ole riittävästi saatavilla  Hankehenkilöstön palkkaamisen haasteet alkuvaiheessa	2	5	10	Osaamiskeskusten omien substanssiasiantuntijoiden resurssia varataan hankkeelle. Tarvittavien asiantuntijoiden rekrytointi aloitetaan ajoissa ja siinä hyödynnetään osaamiskeskusten koko maan kattavaa ja eri toimijoihin ulottuvaa verkostoa.	Osatoteuttajat Hankejohtaja
Hankkeessa tarvittavaa ajantasaista materiaalia ei ole saatavilla kaksikielisenä	3	3	9	Käydään keskustelua sisältöä tuottavien sidosryhmien kanssa ajantasaisesta ja erityisesti ruotsinkielisestä materiaalista. Tuodaan esille hankkeen vähäiset resurssit materiaalin tuottamiseen tai käännöstyöhön, ja pyritään ensisijaisesti saamaan materiaali lähtökohtaisesti kaksikielisenä.	Ohjausryhmä Hankejohtaja
Liian lyhyeksi osoittautuva hankeaika	3	3	9	Hankkeen toimenpiteet aikataulutetaan ja suunnitellaan niin, että niiden vaatima työmäärä on realistinen hankeaikana toteutettavaksi. Hankkeen aikana selvitetään toiminnan jatkumahdollisuudet.	Hankehenkilöstö Hankejohtaja
Kansallisten kumppanien sitoutumattomuus	2	4	8	Hankkeen toiminta perustuu kansallisten toimijoiden yhteistyölle. Hankekauden alussa määritellään yhdessä toimijoiden roolit ja vastuut.	Ohjausryhmä Hankejohtaja Hankehenkilöstö

Taulukko 7. Hankkeen riskienarviointisuunnitelma.